

ІННОВАЦІЙНІ ЧИННИКИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

Неможливо сумніватися в актуальності питань, пов'язаних з інноваційним розвитком. Сьогодні вони стосуються майже всіх сфер суспільного життя: політичної і економічної, соціальної та культурної. Повсюди відчувається необхідність в радикальних інноваційних перетвореннях. Для сфери промислового виробництва це особливо важливе. Україна стала членом ВТО, і для того, щоб вітчизняні товари були конкурентноздатними на світових ринках, потрібно постійно вдосконалювати технологічні процеси, модернізувати обладнання, використовувати інноваційні види сировини, та, звичайно, виробляти все більше принципово нових видів продукції. Процес інноваційного розвитку має дві важливі складові – реалізацію інноваційних проектів та розвиток інноваційного потенціалу [1]. Тобто, для отримання гарних результатів, працювати потрібно в обох напрямках, зважаючи на фактори внутрішнього та зовнішнього середовища. Щоб вірно спрямувати інноваційну діяльність, як на окремому промисловому підприємстві, так і в цілій країні, необхідно виділити найважливіші інноваційні чинники розвитку в сучасних умовах господарювання.

Розглядом питань та аналізом проблем, пов'язаних з інноваціями, інноваційною діяльністю, інноваційним розвитком як на мікро- так і на макрорівні займаються багато науковців в Україні та за її межами. Серед них: В. А. Івченко, А. П. Заєць, В. П. Ситник, О. І. Амоша, С. І. Соколенко, Б. А. Маліцький, О. С. Попович, В. І. Соловійов, Л. Л. Антонюк, А. В. Бодюк, О. В. Бражко, Ю. В. Каракай, В. Новицький, С. Й. Вовканич, М. С. Дянько, А. Ніколаєв, О. О. Шевченко, Н. В. Чаленко, І. В. Космидайло, Є. М. Забарна, Д. Л. Ухваткін, О. В. Лепьохін, А. Сидорова, О. В. Писарчук, Б. І. Холод, Т. О. Соболева, В. А. Ткаченко, Р. Б. Тян, Н. В. Городнікова, С. Ю. Гостєва, Л. М. Гохберг, Г. А. Грачева, І. А. Кузнецова, С. В. Мартинова, Т. В. Ратай, Л. А. Росовецька, С. В. Магарщук, О. Ф. Морозов, Я. О. Савченко та інші.

Сьогодні вчені-економісти проявляють значну зацікавленість проблемами інноваційного розвитку. Друкується велика кількість публікації, пов'язаних з інноваційною діяльністю, проводяться спеціалізовані семінари та конференції, але ще лишається багато питань без відповідей. Серед них можна виділити такі основні проблеми, як значна необхідність формування раціональної схеми аналізу об'єкту дослідження (підприємства, області або країни в цілому), підбору системи показників, які дозволять у повному обсязі побачити картину інноваційної діяльності, виділення та структуризації основних чинників інноваційного розвитку на різних рівнях і подальший їх аналіз. Вирішення цих питань дозволить обрати відповідний курс інноваційної діяльності на практиці як окремою організацією, так і цілою країною.

Метою даної статті є дослідження стану інноваційної діяльності промислових підприємств Одеської області, а також виділення найважливіших інноваційних чинників розвитку підприємств у сучасних умовах господарювання.

Відношення щодо інноваційного розвитку Одеської області регулюються згідно з Програмою соціально-економічного і культурного розвитку Одеської області, затвердженою рішенням Одеської обласної ради від 29 лютого 2008 року №446-V та «Стратегії економічного та соціального розвитку Одеської області на період до 2015 року» [2, с.50]. Для того, щоб найбільш чітко дослідити стан інноваційної діяльності регіону, виділимо основні напрямки аналізу:

- розвиток промислового виробництва в області;
- організації, що займаються науково-технічними розробками;

- кількість підприємств, що впроваджували інновації;
- місце Одеської області серед інших регіонів України за показниками інноваційної активності.

Для розгляду зазначених вище напрямів використані дані Державного комітету статистики України та Бюлетеня «Інвестиції та інноваційний розвиток».

Розвиток промислового виробництва в області. Цей напрям найкраще буде проаналізувати за допомогою показника індексу промислового виробництва до попереднього року. Він дозволить прослідкувати динаміку підвищення (або навпаки, зниження) рівня розвитку промисловості. Проаналізуємо дані, представлені в таблиці 1.

Таблиця 1

Індекси промислового виробництва, % (за даними Державного комітету статистики України) [3]

Об'єкт дослідження	Роки				
	2006	2007	2008	2009	2010
Одеська область	90,7	116,5	127,6	76,8	105,4
Україна	106,2	110,2	96,9	76,1	110,6

Таким чином, з таблиці видно, що рівень промислового виробництва в Україні за 3, а в Одеській області – за 2 останні роки, поступово спадає високими темпами. Так, в 2009 році порівняно з 2008 він зменшився в області на 22,2%, а в країні – на 21,9%. Це, звісно, пов'язано з фінансово-економічною кризою. Слід відмітити, що в 2007 році за розвитком промисловості Одеський регіон займав 6 місце серед інших областей, в 2008 – 2 місце, і поступався тільки Черкаській області, а в 2009 році рівень розвитку знизився до 17 місця, в 2010 р. посідає 19 місце. Отже, ситуація в промисловості області є складною, як і в цілому в Україні.

Організації, що займаються науково-технічними розробками. Інноваційним розвитком на рівні країни опікуються такі організації, як Міністерство освіти та науки України, Міністерство промислової політики та Державне агентство України з інвестицій та інновацій, створене у 2005 році. Науково-технічною та дослідною роботою в Одеському регіоні займаються наукові підрозділи 19 вищих навчальних закладів III-IV рівня акредитації та Південний науковий центр Національної академії наук України. Центр включає в себе 8 наукових установ, 36 науково-дослідних інститутів, 20 науково-дослідних та науково-технічних центрів, 9 спеціальних та конструкторських бюро, 29 науково-виробничих об'єднань. Кількість працівників наукових установ становить 12,7 тис. осіб [2,с.50]. Цей показник є значним, зважаючи, що в Одеській області проживає 2392,2 тис. чоловік [3]. Тобто 0,53% всього населення займається науковою працею.

Слід зазначити, що в регіоні створено організаційну структуру підтримки інноваційної та інвестиційної діяльності. Із січня 2007 р. при Голові облради функціонує Науково-технічна координаційна рада соціально-економічного розвитку. Також при облдержадміністрації створений та працює Одеський регіональний центр інновацій та інвестицій у статусі комунального підприємства. Важливі інноваційні функції виконує Одеське обласне бюро сприяння інвестиціям [2,с.50].

Питаннями інноваційної діяльності займається державна бюджетна установа «Чорноморський регіональний центр інноваційного розвитку», що охоплює Одеську, Миколаївську, Херсонську та Кіровоградську області. Вищезазначені організації створені для дотримання відповідного курсу інноваційної стратегії, представленої у відповідних законодавчих актах, виконання настанов Державного агентства України з інвестицій та інновацій, підтримання раціональної інноваційної політики області. Сьогодні, коли чіткий та єдиний курс подальшого розвитку нашої країни остаточно не визначений, вони займаються підготовкою та розробкою інноваційних проектів та бізнес-планів, проводять громадські слухання, наради, виставки та форуми різного рівня з найбільш важливих питань інноваційного розвитку та його фінансового забезпечення.

Станом на 2007 рік, в регіоні інноваційною діяльністю займалися 46 підприємств, 12 з яких проводили науково-дослідні роботи, 28 спрямовували кошти на створення машин, обладнання та програмного забезпечення. Усього на цю діяльність було витрачено 741,1 млн. грн., з них 5,7 млн. грн. – на науково-дослідні роботи та 704,3 млн. на створення машин, обладнання та програмного забезпечення [2,с.51]. Тобто, інноваційна діяльність ведеться, але більш в екстенсивному напрямку. Спостерігається значна диспропорція в розподілі коштів. На нашу думку, раціонально було би, щоб такі 2 напрями, як інноваційні проекти, фундаментальні, прикладні дослідження, розробки та створення нових машин забезпечувалися фінансами в рівних частинах.

Усім відомо, що вкладання коштів в інноваційні ідеї та розробки має довгострокову перспективу, тому потрібно заохочувати потяг до створення нового. Але, зважаючи на сьогоднішній стан, раціонально перерозподілити кошти дуже складно. Майже все (приблизно 99,2%) фінансування інноваційної діяльності в регіоні в 2007 році відбувалося за рахунок приватних підприємств [2,с.51]. Вони незалежні одне від одного і мають різні цілі та інтереси. Ми вважаємо, що збільшення відрахувань на інноваційну діяльність з державного бюджету покращило би ситуацію диспропорції та нестачі коштів.

Кількість підприємств, що впроваджували інновації, інноваційна активність. Для більш точного розуміння наведемо визначення поняття інноваційної активності. *Інноваційна активність організації* характеризує ступінь участі організації в здійсненні інноваційної діяльності в цілому або окремих її видів впродовж визначеного періоду часу. Рівень інноваційної активності підприємства визначається як відношення числа організацій, що здійснюють технологічні, організаційні, маркетингові інновації, до загального числа досліджуваних за певний проміжок часу організацій у країні, області, регіоні тощо [4,с.483]. Таким чином, зазначене поняття є одною з найбільш важливих характеристик інноваційної діяльності в цілому, воно допомагає зрозуміти ступінь зацікавленості впровадження нововведень на різних рівнях.

В 2007 році в Одеській області налічувалося 44 підприємства, що впроваджували інновації, головним чином через придбання обладнання та програмного забезпечення і через упровадження нових технологічних процесів. При цьому, збільшилася кількість підприємств, що впроваджували нові технологічні процеси. В 2008 році нові технологічні процеси впроваджувало вже 51 підприємство, що в порівнянні з попередніми періодами свідчить про їхнє поступове збільшення. Слід зазначити, що суттєво погіршився показник освоєння виробництва інноваційних видів продукції на промислових підприємствах області. Якщо у 2005 та 2006 роках він складав відповідно 214 і 300 найменувань, то у 2007 році лише 30. З 405 промислових підприємств Одеської області 32 реалізували інноваційну продукцію, з яких 22 – продукцію, що була новою для ринку, та 11 – яка була новою лише для даного підприємства. У 2007 році було реалізовано інноваційної продукції на 2,3 млрд. грн., що склало 13,4% від загального обсягу реалізованої промислової продукції [2,с.51].

Отже, інноваційна діяльність промисловими підприємствами області ведеться, але не достатньо високими темпами. Рівень інноваційної активності є невисоким. Негативним фактором вважається різке зниження рівня освоєння виробництва нових видів продукції, проте позитивно, що збільшилася кількість підприємств, що впроваджують нові технологічні процеси. Ситуація недостатньої інноваційної активності характерна не тільки для промисловості Одеської області, але й для країни в цілому. Багато вчених-економістів висловлюють думку, що недостатні темпи інноваційної діяльності обумовлені нестачею коштів і ресурсів для впровадження нововведень та слабкою зацікавленістю виробників у впровадження нових розробок [5,с.49]. Але усвідомлення, нажаль, недостатньо для покращення ситуації.

Місце Одеської області серед інших регіонів України за показниками інноваційної активності. Проаналізуємо рівень інноваційної активності промисловості різних областей і країни в цілому.

Таблиця 2

Частка інноваційно активних промислових підприємств, % (за даними Державного комітету статистики України) [3]

Регіон	У загальній кількості промислових підприємств		
	2006	2007	2008
АР Крим	8,6	11,5	13,2
Вінницька	12,5	23,9	16,2
Волинська	7,8	19,8	11,3
Дніпропетровська	10,9	10,8	8,5
Донецька	7,9	10,4	10,5
Житомирська	11,7	10,5	11,4
Закарпатська	10,1	8,8	12,2
Запорізька	8,6	10,8	8,9
Івано-Франківська	12,9	30,6	27,9
Київська	10,0	11,9	12,6
Кіровоградська	11,7	15,8	14,6
Луганська	7,4	11,3	10,2
Львівська	8,4	15,8	12,1
Миколаївська	9,6	8,3	13,5
Одеська	14,6	11,4	11,4
Полтавська	7,4	15,3	11,2
Рівненська	3,1	8,5	11,8
Сумська	4,4	5,2	11,3
Тернопільська	8,3	13,2	16,1
Харківська	18,5	18,0	13,1
Херсонська	12,3	13,6	12,7
Хмельницька	6,5	7,3	4,2
Черкаська	7,5	8,9	11,6
Чернівецька	13,6	17,4	16,9
Чернігівська	10,0	15,5	17,4
Україна	11,2	14,2	13,0

Отже, питома вага інноваційно активних підприємств в Одеській області є невеликою, і в 2007 році порівняно з 2006 зменшилася на 3,4%, а в 2008 порівняно з 2007-не змінилася. Якщо в 2006 році цей показник по області був вищим за рівень країни в цілому, то в 2007 він почав відставати на 2,8%, а в 2008 – на 1,6%. Необхідно звернути увагу на місце Одеської області серед інших областей за інноваційним розвитком підприємств. Так, в 2006 році регіон посідав 2 місце і поступався тільки Харківській області. В 2007 р. – 14 місце. В 2008 р. – 16 місце.

Таким чином, був досліджений стан інноваційної діяльності промислових підприємств. Його можна охарактеризувати, як низький, в Одеській області та в країні в цілому. Показник інноваційної активності в 2008 році складав 11,4% по області, та 13% по країні, при його середньому значенні в країнах ЄС близько 60% [6,с.6]. Тепер, на нашу думку, доцільно буде привести основні чинники, які сприятимуть збільшенню темпів інноваційного розвитку не тільки в області, а й в Україні. Ні для кого не є таємницею, що для успішного функціонування будь-якого підприємства його власні зусилля є недостатніми. Повинна також скластися прийнятна для нього ситуація зовнішнього середовища. Тому, для успішної інноваційної діяльності, організаціям потрібно зважати на чинники як на *макро-*, так і на *мікрорівні*. Тобто, перетворення повинні відбуватися на рівні держави, регіону, галузі промисловості та конкретного промислового підприємства. Ця умова забезпечить прискорений, обґрунтований, раціональний розвиток.

В економічній літературі наведено багато способів групування чинників інноваційного розвитку. На нашу думку, для всебічного огляду доцільно виділити такі основні групи:

- правові,
- політичні,
- інформаційно-аналітичні,
- економічні,
- науково-технічні,
- організаційні,
- соціально-культурні,
- маркетингові.

Тепер охарактеризуємо кожну групу окремо.

Правові. До цієї групи на макрорівні можна віднести чинник удосконалення системи законодавчого регулювання інноваційної діяльності, повинні бути законодавчо врегульовані питання взаємодії органів управління інноваційними процесами з міжнародними фондами та організаціями [7,с.9]. Сьогодні існує проблема недосконалості, неузгодженості, суперечливості законодавчої бази України з питань інноваційного розвитку. За роки незалежності було прийнято близько 100 законодавчих, нормативно-правових актів (сюди можна віднести Закони України, укази Президента України, постанови Верховної Ради, постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України, накази Держінвестицій тощо). Але багато з них суперечать одне одному, є невзаємоузгодженими, фрагментарними. На мікрорівні на інноваційний розвиток впливає фактор виконання та дотримання підприємствами нормативно-правових настанов та рекомендацій.

Політичні. На макрорівні це, в першу чергу, формування державою єдиної раціональної, обґрунтованої інноваційної політики, розробка схем і засобів її реалізації на практиці, дотримання наміченого курсу інноваційних перетворень, створення інноваційної моделі розвитку України, організація дієвої системи фінансового забезпечення, шляхом відкриття державного і галузевих інноваційних фондів. Також сюди можна віднести визначення країною пріоритетних напрямів інноваційного розвитку. Законом «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні», що був прийнятий в 2003 році, визначено 40 середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності [8]. Це дуже багато, на наш погляд, тому виникнуть складності щодо їх своєчасного виконання. На мікрорівні важливими чинниками можна вважати формування та вдосконалення інноваційної політики на рівні підприємства, створення підрозділів управління інноваційною діяльністю, перерозподіл власних джерел фінансування на розвиток, розробка плану впровадження інноваційних розробок, технологій, випуску принципово нової продукції.

Інформаційно-аналітичні. Нині існує проблема нестачі інформації для повного аналізу інноваційної активності на рівні країни, регіону, галузі промисловості та окремого промислового підприємства. Доступні дані є несвоєчасними, неповними, розраховується недостатня кількість показників. Тому фактором розвитку як на макро-, так і на мікрорівні можна вважати розробку доцільного механізму дослідження інноваційної діяльності для виявлення наявних ресурсів та проблем, всебічний збір даних та правильна структуризація. Існує думка, що збір інформації доцільно проводити шляхом анкетування промислових підприємств, організацій науково-технічного й освітнього комплексу, а також самостійних організацій, що спеціалізуються у сфері трансферу технологій, інноваційного консалтингу і менеджменту [9,с.41].

Економічні. На макрорівні це формування Міністерством промислової політики та іншими державними організаціями ефективного напрямку економічного розвитку промисловості, фінансування інноваційних заходів за рахунок державного та місцевих бюджетів, державні замовлення певних видів продукції, створення національних інноваційних кластерів. Щодо останнього напрямку, В. А. Івченко, Голова Державного агентства України з інвестицій та інновацій, вважає, що кластерний підхід є шляхом формування

місцевої, регіональної та національної економіки на основі реальної інноваційної діяльності для забезпечення сталого розвитку України [10,с.3]. Він пропонує створити дворівневу кластерну систему. На першому рівні знаходяться національні кластери, які будуть забезпечувати формування стратегії досягнення кожного з пріоритетів інноваційної діяльності, а на другому – виробничі кластери, які сприятимуть створенню інноваційних виробництв, передбачених стратегією досягнення відповідного пріоритету. Причому, реалізація кластерного підходу, на думку керівництва Державного агентства України з інвестицій та інновацій, повинна реалізуватися протягом найближчих 2-3 років [10,с.3].

На мікрорівні можна привести цілу низку економічних факторів:

- створення нових видів промислової продукції з високим рівнем якості та конкурентоздатності;
- впровадження нових інноваційних технологій, використання нових видів сировини та матеріалів;
- модернізація парку обладнання;
- ефективні відношення з персоналом, залучення його в інноваційний процес;
- заохочення персоналу до інноваційної роботи, починаючи з раціоналізаторських пропозицій, закінчуючи впровадженням нових технологій, стимулювання та мотивація;
- пошук джерел фінансування та інші.

Науково-технічні. На макрорівні велике значення відіграють чинники стимулювання відродження національної науки, налагодження схеми впровадження науково-технічних здобутків на практиці, створення венчурних підприємств, консалтингових груп, заохочення впровадження інноваційних проектів. На мікрорівні це інтеграція технологічних інновацій, впровадження в виробництво нових технологій та розробок, реалізація інноваційних проектів, участь підприємств в інноваційних семінарах, виставках та інше.

Організаційні. На макрорівні треба відмітити оптимізацію управління інноваційною інфраструктурою, інтегрування всіх галузевих сегментів управління в надгалузевий орган, за прикладами США, Японії, ЕС [7,с.9], послідовне створення національних інноваційних кластерів, інвентаризація діючої системи інноваційної інфраструктури. На рівні підприємства важливі такі чинники, як удосконалення організаційної структури, створення або реформування науково-технічного, проектного підрозділу, впровадження системи менеджменту якості, інтеграція організаційно-управлінських інновацій, безперервне організаційне навчання, тощо.

Соціально-культурні. На наш погляд, на державному рівні основними чинниками є формування інноваційної культури, реформування системи освіти для забезпечення високої якості підготовки людського капіталу шляхом використання досягнень науки, реформа шкільної освіти, масове впровадження вищої освіти, заохочення молоді здобувати технічну освіту, виховання інтересу до науки, розвиток інноваційного потенціалу в цілому. Світовий досвід зазначає, що здолати інноваційну стагнацію тільки за допомогою інвестицій неможливо. Треба працювати також в напрямку покращення інноваційної сприятливості оточення і формування у суспільства інноваційної культури. Це дуже складний та довготривалий процес.

Інноваційна культура відображає цілісну орієнтацію людини, закріплену в мотивах, знаннях, вміннях, навичках, способах і нормах поведінки. Вона показує, як рівень соціальної діяльності відповідних соціальних інститутів, так і ступінь задоволення людей участю в них та їх результатами [1]. Інноваційна культура створює умови ефективного використання інноваційного потенціалу (людини, підприємства) в інтересах розвитку суспільства. З її участю можна добитися в сфері конкретної економіки – прискорення та підвищення ефективності впровадження нових технологій та винаходів, в сфері управління – реальної протидії бюрократичним тенденціям, у сфері освіти – розкриттю інноваційного потенціалу особистості та його реалізації, в сфері культури – оптимізації співвідношення між традиціями та оновленням, сприйнятливості людей до нових ідей, їх готовність підтримувати

і реалізувати нововведення [1]. Соціально-культурні чинники стосуються, перш за все, макрорівня, але деякі з них можна виділити на мікрорівні. Так, серед них: формування сприятливості до нововведень, безперервне підвищення кваліфікації кадрів, політика керівництва, що стимулює інноваційні ідеї персоналу, а не відхиляє їх, заохочення раціоналізаторських пропозицій, проведення та участь тематичних виставок, семінарів тощо.

Маркетингові. На макрорівні важливим чинником є аналіз українського ринку, виявлення потреб впровадженні нових видів продукції. На макрорівні треба виділити створення ефективної системи маркетингу підприємства, яка здійснює комунікації з кінцевим споживачем, проведення спеціалізованих маркетингових досліджень за участю спеціальних компаній та інші.

Отже, були виділені найважливіші групи чинників, що сприяють інноваційній діяльності підприємства, регіону та країни в цілому. Але не треба забувати, що для успішного розвитку необхідно використовувати *системний* підхід врахування чинників та впровадження заходів. Тільки тоді можна буде добитися синергетичного ефекту та прискореного розвитку, який так потрібен сьогодні промисловим підприємствам України.

Висновки. У статті був проведений аналіз стану інноваційної діяльності промислових підприємств Одеської області. Підкреслимо основні моменти:

- рівень промислового виробництва в Україні за 3, а в Одеській області – за 2 останні роки поступово спадає високими темпами. Це, перш за все, пов'язано з фінансово-економічною кризою;
- в Одеській області функціонує значна кількість організацій, що займаються науково-технічними розробками, 0,53% населення регіону займається науковою працею, інноваційна діяльність ведеться, але більш в екстенсивному напрямку (спостерігається значна диспропорція в розподілі коштів між розробками та придбанням машин на користь останнього); 99,2% фінансування відбувається за рахунок власних коштів підприємств;
- рівень інноваційної активності підприємств регіону є невисоким, за останні роки він поступово зменшується. При цьому позитивний момент в збільшенні питомої ваги підприємств що впроваджують нові технологічні процеси. Негативна тенденція щодо різкого зниження рівня освоєння виробництва нових видів продукції;
- Одеська область за останні роки посідає серед інших областей все нижче місце за інноваційним розвитком підприємств: в 2006 р. - 2, в 2007 р. – 14, в 2008 р. – 16 місце.

У другій частині статті були виділені основні інноваційні чинники розвитку підприємств в сучасних умовах господарювання:

- Підкреслено, що для успішної інноваційної діяльності, організації повинні зважати на чинники як на *макро-*, так і на *мікрорівні*. Необхідно здійснити перетворення на рівні держави, регіону, галузі промисловості та конкретного промислового підприємства. Тільки ця умова забезпечить прискорений, обґрунтований, раціональний розвиток;
- було виділено 8 основних груп чинників інноваційного розвитку (правові, політичні, інформаційно-аналітичні, економічні, науково-технічні, організаційні, соціально-культурні, маркетингові). Також наведені та охарактеризовані важливі чинники кожної групи на макро – і мікрорівні;
- зазначено, що для успішного розвитку необхідно використовувати *системний* підхід врахування чинників та впровадження заходів. При цьому можливий буде синергетичний ефект розвитку промисловості.

Таким чином, була обґрунтована важливість всебічного аналізу та систематизації чинників інноваційного розвитку. Але існує ще багато невирішених проблем стосовно вибору інноваційної моделі розвитку України, впровадження теоретичних розробок на прак-

тиці, вдосконалення законодавчої бази з питань інноваційної діяльності, формування інноваційної культури. Ці питання є актуальними і будуть предметом подальших розробок.

Література:

1. Николаев А. Инновационное развитие и инновационная культура [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://stra.teg.ru/lenta/innovation/1362>.
2. Інноваційна діяльність регіонів України. Одеська область / А. П. Заєць, Ю. О. Ільченко, О. Б. Гуленко [та ін.] // Інвестиції та інноваційний розвиток. – 2009. - №2. – С. 50-51.
3. Державний комітет статистики України. Розділ: Статистична інформація. Соціально-економічний розвиток регіонів України (реальний сектор). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Индикаторы инновационной деятельности:2009. Статистический сборник / [Н. В. Городникова, С. Ю. Гостица, Л. М. Гохберг и др.]. – М. : Государственный университет – Высшая школа экономики, 2009. – 485 с.
5. Ухваткін Д. Л. Теорія регулювання та основні поняття інноваційної діяльності / Д. Л. Ухваткін // Формування ринкових відносин. – 2006. - №1. – С. 49-53.
6. Власенко С. М. Галузеві інноваційні фонди як інструмент прискороного переходу національної економіки на інноваційну модель розвитку / С. М. Власенко // Інвестиції та інноваційний розвиток. – 2009. - №1. – С. 6-10.
7. Згуровський М. З., Ільченко М. Ю. Основні проблеми та шляхи державної підтримки інноваційних процесів в Україні / М. З. Згуровський, М. Ю. Ільченко // Інвестиції та інноваційний розвиток. – 2008. - №1. – С. 7-11.
8. Державне агентство України з інвестицій та інновацій. Розділ: Інноваційна діяльність. Законодавство з питань інновацій. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.in.gov.ua/>
9. Гусев В. А. Стан та перспективи розвитку регіональної інноваційної інфраструктури (на прикладі Харківської області) / В. А. Гусев, М. Г. Ерьомін, О. С. Кузьменко, Є. В. Мурзикіна // Інвестиції та інноваційний розвиток. – 2009. - №1. – С. 41-46.
10. Івченко В. А. Формування Національних інноваційних кластерів в Україні як елементів інституціонального забезпечення сталого розвитку / В. А. Івченко // Інвестиції та інноваційний розвиток. – 2009. - №1. – С. 1-3.

Резюме

В статті проведено аналіз состояния инновационной деятельности предприятий Одесской области по четырем основным направлениям исследования. Проанализирован уровень развития промышленного производства в отрасли; названы основные организации, занимающиеся инновационной деятельностью; рассмотрена динамика предприятий, которые внедряли нововведения; проанализировано место Одесской области среди других регионов Украины по показателям инновационной активности.

Также названы наиболее важные инновационные факторы развития предприятий в современных условиях хозяйствования в Украине и проведена их систематизация. Выделены 8 основных групп факторов: правовые, политические, информационно-аналитические, экономические, научно-технические, организационные, социально-культурные и маркетинговые.

Рецензент кандидат экономических наук, доц. В. Г. Семенова

Авторский листок

Ф.И.О.: Гусева Мария Вячеславовна

Должность: аспирант кафедры экономика предприятия

Место работы: Одесский государственный экономический университет

Адрес для рассылки: 65059 г. Одесса, ул. П. Шклярука д. 6 кв. 42

Телефон: д. (482) 67-06-35, моб. (063) 201-72-14,

E-mail: masha.guseva08@mail.ru